

HIERONYMI TREVTLERI
Jurisconsulti Selectarum Disputationum,

Ad

IVS CIVILE
IVSTINIANÆVM,
QVINQVAGINTA LIBRIS
PANCOTARVM COMPREHENSVM,
Resolutiones absolutissimæ,

Auctore

HELFRICO VLTRICO HVNNIO, I.V.D.
& in Academia Gießena Professore pu-
blico ordinario.

CVM PRIVILEGIO CAESAREO
ad sexennium.

*Auctor
Hunnio*

*Damm
Catholici*

FRANCOFVRTI,
Apud Iohannem Iacobum Porcium.
M DC XXIV,

VOLVIVINIS PRIMI DISPVATIONIS PRIMÆ,

De

IUSTIA ET IVRE,

QVÆSTIO I.

I.	An ius devinctus à iura? fol. 3	XV.	Virum iurisprudencia proprie lo-
II.	An iustitia recte dicitur constans ac perpetua volit? 4	XVI.	quando sit scientia? 27
III.	An pro amico iudicari si ob iuris ignorantiam nobis constare iudici, pro vicinorum pro- moueri debea? 5	XVII.	Quam sint iuris precepta & quo- modo ab invicem distinguantur? 30
IV.	An in definitione h. recte adda- tur Tribuer? II	XVIII.	Quotplex sit ius? 32
V.	An Iustinianus posit & defi- niverit iustitiam? ibid.	XIX.	An ius publicum sit ex preceptis Na- turalibus Gent. & Civil. collo- clum? 33
VI.	An Iustinianus iustitiam iustiti- am definiat? ibid.	XX.	Quomodo ius naturale sit immuta- bile? 34
VII.	Ius quod à iustitia dicitur, quod nam sit? 11	XXI.	Cum iuris necessaria & legitima de- fensio? 36
VIII.	An ius nostrum iustitiam re- digi possit? 13	XXII.	An pudicitiam liceat armis defende- re cum interfectione adversarij? 39
IX.	An iurisprudencia iustitiam re- taur? 14	XXIII.	An in foro poli & conscientia defen- sio sit permittat? ibid.
X.	An quicquid in iure, idem & bonum sit, ac v? 18	XXIV.	An pro defensione terram liceat ad- versariam occidere? 41
XI.	Quid sit equitas? 19	XXV.	Virum personas necessarias aliquis tentatur adversus inuasorem de- fendere, etiam cum nec adversa- rii, si aliter non possit illas personas defendere? 44
XII.	Virum equitas sit scripta & non scripta? 20	XXVI.	Quomodo probanda sit defensio ne- cessaria? 47
XIII.	An equitas iuri iuris rigori sit praeferenda? 22	XXVII.	Quamam poena sit afficiendus, qui moderamen inculpata tutela ex- cedit? 47
XIV.	Virum iurisprudencia de defi- nitione iustitiam, quod ius atque iustitiam iustitiam iustitiam iustitiam atque iustitiam? 26		An matrimonium sit iuris natura- lis? 48

DE IUSTITIA ET IVRE THESIS I.
DISPUTATIONIS PRIMÆ

De

IUSTITIA ET IVRE

THESIS PRIMA.

Resolutio.

IUSTITIA, quæ totius iuris nostri finis est vnicus & adæquatus, auctore Vlpiano, ius deriuatur *l. i. in pr. ff. de iust. & iur.* Quod etsi à multis in dubium reuocetur, mihi tamen verissimum videtur, cum testimonio tanti Icti, ipsiusq; Imperatoris Iustitiani, admodum perspicuo nitatur.

Qui in contrariam discedunt sententiam, mouentur potissimum autoritate Ciceronis, qui *lib. de LL.* iustitiam ait, esse obtemperatiouem scriptis legibus institutisq; populorum, vnde dicendum videtur, iustitiam esse posteriorem legibus ac iure, ac iustitiam potius à iure, quàm contrà, ius à iustitia, appellatam esse.

Cui accedit testimonium omnium Grammaticorum, statuentium iustitiam, origine verbi à iure appellatam esse. Ut nunc taceam alia fundamenta, tam ex iure, quam ex scriptis Philosophorum petita, quæ recensui & refutaui *lib. i. tract. i. q. 8. variar. resol. iur. civil.*

Mihi sententia Autoris nostri, quæ etiam communis est, circa propositam controuersiam perplacet, quòd nempe distinguendum sit inter ius constitutum, siue id quod semper æquum & bonum est, & inter ius, quod artem iuris seu iurisprudentiam denotat, ita vt priorimodo ius acceptum, non iustitia deriuetur, sed à iubendo, vt cuius potestas sit præcipere ea & iubere, quæ Reipub. aut priuatum sunt utilia: Idque vel verbis absolute imperando, aut relate, vt vetando, permittendo, vel rebus & exemplis, vt puniendo *l. i. ff. de ll.*

Non obstante eo, quòd hæc notatio non sit conuertibilis cù suo notato, cum multa sint iussa priuata, quæ minimè vim iuris obtineant, cuiusmodi sunt iussa parentum, dominorum, præceptorum, &c.

Nam non est hoc bonæ notationis requisitum necessarium, vt sit cum suo notato conuertibilis, prout arguit notatio testamenti proposita in *pr. Instit. de testam. orden.* Itemque notatio mutui, proposita in *prin. Instit. quib. mod. re contrah. oblig.*

Quòd autem ius potius dictum est à iubendo, licet alia plura sint iussa, eius hanc rationem reddit Donellus, quòd nempe ius, per excellentiam, iussi nomen mereatur, cum in eo præter cætera præcipua sit & efficax, cum iubentis potestas, tum iussus autoritas. Posteriore modo ius acceptum, quo scilicet artem iuris, seu iurisprudentiam significat, rectè dicitur descendere à iustitia, & hac posterius esse, id quod Guacius hoc argumento probat: *Omnis, inquit, ars posterior est eo, quod arte illa continetur.* Iam vetò arte iuris, seu arte æqui & boni continetur iustitia. Ergo ius, quatenus artem significat, posterius est iustitia.

Atque hoc ipsum voluisse Vlpianum in *l. l.* colligitur ex ipso legis contextu: cum enim Iurisconsultus dixisset: iuri hoc est præceptis iuris, operam daturum nosse oportere, vnde nomen iuris descendat, in continenti subiicit. Ius à iustitia descendere, huicque iterum è vestigio subiungit: Ius esse artem æqui & boni, vt ita & antecedentia & consequentia liquidò ostendant, per ius eo in loco Vlpianum intellexisse artem iuris.

lit. A.
uarst. l.
in ius deri-
uentur à Iu-
sticia?

§. vii. maior. ff. locat. non agitur de contractu innominato, ex quo præter peris verbis nascitur actio, sed de locatione conductione paritaria, unde locati conductione actio proficiscitur.

RESOLVTIO THESIS

Duodecima.

DE actione in factum præscriptis verbis hætenus dictum est, subiicitur nunc actio in factum in specie sic dicta, quæ ex sententia nostri Authoris duplex est: civilis & prætoriam: civilem eam appellat,

quæ circa conventionem alicui legi ex mente & interpretatione ipsius accommodatur. l. ii. ff. hacten. quam & utilem appellari supra suo loco demonstrauimus, & Iustinianus noster aperte testatur in §. vlt. Inst. de L. Aquil. Actio vero prætoriam in factum eam dicunt, quæ mente & sententia legis et stante à prætore vel adiuvandæ vel supplendæ iuris civilis gratia comparatur. l. ii. ff. de præscript. verb. Actioque absolute in factum eam dicitur. d. §. fin. Inst. de L. Aquil.

Finis huius voluminis prioris

